

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
ผู้วิจัย	: พระครูปลัดอนุชิต อาจารย์โสภี (สนนุช)
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
	: รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี ศศ.บ., ศ.ม., Ph.D.
	: อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี พธ.บ., พธ.ม., พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการพัฒนาการบริหารจัดการ ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ๓. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในการวิจัยเชิงคุณภาพได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ๑๕ คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง แบบตัวต่อตัว และการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ ส่วนในการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ๑๔๘ รูปที่เป็นพระสงฆ์และสามเณร ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบบสอบถามมีทั้งปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปของการพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ การบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา เช่น วัสดุอุปกรณ์ให้อยู่สภาพ พร้อมใช้งานและตามความถนัดของครูผู้สอน ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่เรียกว่า ประหยัดสุด ได้ประโยชน์สูงสุด ให้บุคลากรทำงาน เป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานและตามกฎระเบียบสำนักเรียน พระภิกษุช่วยกันดูแลรักษา ต้องมีการส่งเสริมบุคลากรเข้าสู่อุปกรณ์ การสัมมนา การประชุมเชิงวิชาการ การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเสนอแนวคิดในการ จัดการเรียนการสอน ความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม มอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรภายในวัดให้ดูแลรักษา มีการยกย่องบุคลากรให้รางวัลตอบแทน มีการเลื่อนตำแหน่ง ควบคุมดูแลการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลตามแผนงานที่วางไว้ และการบูรณาการหลักพุทธธรรมอริยบท ๔ กับหลักการบริหารจัดการ การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๓. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ โดยนำหลักพุทธบริหารจัดการ การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา มีการควบคุม การวางแผน

จัดองค์การบริหาร อำนวยการ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับทีมงาน ประเมินผลการเรียนการสอน นักธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงาน ดำเนินการควบคุม สามารถแก้ไขได้ มีการกำกับดูแล รักษาพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา อยู่เสมอ ได้แก่

๓.๑ การวางแผนตามหลักอิทธิบาท ๔: ต้องเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับงาน หมั่นปรึกษาหารือเพื่อให้การทำงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีวิธีการทำงานโดยไม่อคติ ๔ กำหนดวิธีการปฏิบัติงานหลักการทำงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ มีการวางแผนทรัพยากรทั้งปวง มีการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา ตามแบบแปลน

๓.๒ การจัดองค์การตามหลักอิทธิบาท ๔: บริหารการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการประชุมวางแผนการทำงานให้เป็นระบบเพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้บุคลากรทำงานให้เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนการทำงานและตามกฎระเบียบสำนักเรียน มีการควบคุมดูแลให้การบริหารภายในสำนักศาสนศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานกลาง ให้มีความสะอาด มั่นคงแข็งแรง

๓.๓ การสั่งการตามหลักอิทธิบาท ๔: มีการบริหารวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่สภาพพร้อมใช้งานและตามความถนัดของครูผู้สอน เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเสนอแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน มีการยกย่องบุคลากร ให้รางวัลตอบแทน มีการเลื่อนตำแหน่ง หน้าที่การงานที่สุุดขึ้นควบคุมดูแลการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลตามแผนงานที่วางไว้ การพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษา แต่งตั้งบุคลากร ดูแลรักษาการก่อสร้างอาคารสถานที่ อาคารเรียน เพื่อติดตามผลการทำงานอย่างทั่วถึงกัน

๓.๔ การประสานงานตามหลักอิทธิบาท ๔: จัดให้มีการฝึกอบรมให้บุคลากรมีทักษะ และเทคนิคการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการจัดอบรมการสอนนักธรรมก่อนเข้าสอบสนามหลวง สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร จัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีการกำกับดูแลการเรียนการสอนตามระยะเวลาที่กำหนด ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการประชุมบุคลากรให้รายงานการดูแลรักษา

๓.๕ การควบคุมตามหลักอิทธิบาท ๔: มีการประเมินผลการเรียนการสอนนักธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงาน มีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการเรียนการสอนนักธรรมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีการจัดสรรและมอบหมายงานให้แก่ บุคลากรผู้มีความรู้มารับผิดชอบ ติดตามผลงานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับทีมงาน เพื่อการมีการกำกับดูแลรักษาพัฒนาการบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาอยู่เสมอ

Dissertation Title : Development of Religious Study Institute
Management in Samutprakarn Province

Researcher : Phrakrupalad Anuchit Ajarasopee (Sonnuch)

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

Dissertation Supervisory Committee
: Assoct.Prof.Dr.Aphinant Chantanee B.A., M.A., Ph.D.
: Dr.Thitiwut Munmee B.A., M.A., Ph.D. (Pub.Admin.)

Date of Graduation : March 17, 2016

ABSTRACT

Objectives of this research were to 1. Study the general context of the Development of religious study institute management In Samutprakarn Province, 2. Study success factors of development of religious study institute management in Samutprakarn Province, and 3. Propose a development model of the religious study Institute management in Samutprakarn Province.

Methodology was the mixed methods between the quantitative and qualitative research. The quantitative research collected data from 18 key informants with structured in-depth-interview by face-to-face interviewing and analyzed data by descriptive interpretation. The quantitative research collected data from 148 samples who were Bhikkhu and Samanera in Samutprakarn Province using closed and open ended questionnaires analyzed data with frequency, percentage, mean and standard deviation.

Finding were as follow:

1. General context of the religious studies Institutes management in Samut Prakan province were that management of religious studies institutes was to maintain educational materials in the ready to use conditions and appropriately fit with the instructors' skill and to the most efficiency. Personnel performed their duties according the working system, process and rules and regulations of the Institutes. Monks and novices took care of the equipment and materials. Training, seminar or workshop to develop monks and novices for the management of the religious studies institutes was at middle level.

2. Key success factors of the religious studies Institutes in Samut Prakan Province were that the institutes allowed teachers to propose the concepts of teaching and learning. Orderliness and cleanliness were assigned to personnel in the monasteries to take care of. The institutes assessed, praised rewarded, promoted to

higher positions and controlled the teaching-learning process according to the set process. The integration of Itthipadha 4 with the management development of the religious studies institutes by overall was at middle level.

3. Development model of the religious study institutes in Samut Prakan Province was to integrate Buddhadhamma with the development management with controlling, planning, organizing, managing, directing. Administrators acted as mentor for the team, evaluated the Dhamma learning-teaching as to use the results as the guideline for planning and controlling. There should be regular controlling and development of religious studies institutes by:

3.1 Planning according to Itthipadha 4. Choose the right person for the right job to work in line with the set objectives. Personnel involved were to plan the resources and manage the religious studies institutes according to the plan.

3.2 Organizing according to Itthipata 4. Financial management must be carried out for the most efficiency. There should be regular meeting to plan the management in the same direction. Personnel must work according to the rules and regulations set by the institutes. There should be controlling and surprising the management for the sake of orderliness. Dhamma studies schools and central offices must be clean, secured and neat.

3.3 Directing according to Itthipata 4. Materials and equipment management was to maintain them in ready to use conditions according the teachers' skill and knowledge. The administrators should open the opportunity for teachers to express and propose their idea and concepts about teaching. There should be appraisal of teachers for rewards and promotion so that they would manage the teaching-learning process in line with the set objectives. There should be controlling and management of the institutes, buildings and facilities by appointing personnel to take care of the construction, maintaining buildings and facilities

3.4 Coordinating according to Itthipata 4. There must be training for personnel to have new knowledge and technology in teaching. There should tutoring of Dhamma studies before the central examination. There should personnel morale activities for learning and teaching in modern times. There should be controlling of teaching and learning regularly according to the responsibility. There should be personnel meeting regularly and submitting reports.

3.5 Controlling according Itthipata 4. There should evaluation of Dhamma teaching in order to use the result for planning, There should be problems solving of the religious studies institutes according to the changing environment, assigning personnel with capacity to be responsible for the management, acting as

advisors and mentors for the team in order to maintain the management of the religious studies institutes regularly.